

مصوبات چهلمین جلسه شورای عالی آب

تاریخ جلسه: ۱۳۹۸/۰۸/۱۳ ساعت: ۱۰:۳۰ محل جلسه: دفتر معاون اول رئیس جمهور

رئیس شورا: جناب آقای دکتر جهانگیری

اعضای شورا حاضر در جلسه: آقایان؛ حجتی، اردکانیان، نجار و حاتمیان

نمایندگان اعضایی که شخصاً حضور نداشتند:

سازمان برنامه و بودجه کشور: آقای عدل

سازمان حفاظت محیط زیست: آقای لاهیجان زاده

وزارت صنعت، معدن و تجارت: آقای صالحی نیا

سایر مدعوین:

وزارت جهادکشاورزی: آقای اکبری

سازمان هواشناسی کشور: خانم تاجبخش مسلمان

سازمان برنامه و بودجه کشور: آقایان مسجدی و سبزی

وزارت نیرو: آقایان؛ تقی زاده خامسی، حاجرسولیهها، جانباز، مرادی، عبادی، افتخاری، سادات، ضرغامی و خانم ترابی

کمیسیون امور زیربنایی، صنعت و محیط زیست: خانم نژادی

حوزه معاون اول: آقایان؛ شیرکوند، بهلولوند و غضنفری

چهلمین جلسه شورای عالی آب، به ریاست معاون اول رئیس جمهور و با حضور وزرای نیرو و جهاد کشاورزی، رئیس سازمان مدیریت بحران کشور، ناظر مجلس شورای اسلامی، نمایندگان سایر اعضا و مدعوین تشکیل شد. در ابتدای جلسه خلاصه‌ای از وضعیت بارش‌ها و دمای کشور از ابتدای مهر تا ۱۲ آبان و نیز پیش‌بینی سه ماه آتی و سایر متغیرها توسط ریاست سازمان هواشناسی کشور به شرح زیر ارائه شد:

- در دوره ۴۲ روز اخیر بارش‌های کشور ۲۱/۷ میلی‌متر بوده که در مقایسه با زمان مشابه بلندمدت بالاتر از میانگین است ولی نسبت به مدت مشابه سال قبل کمتر است.
- در کل کشور بارش‌ها ۱۰٪ بیشتر از میانگین بوده ولی بیشتر بارش‌ها حداکثر تا ۱۰ روز اول آذرماه اتفاق می‌افتد و از اواخر آذر تا آخر زمستان «کم‌بارشی» مورد انتظار است. میانگین بارش سال زراعی در سطح کشور تا پایان بهمن کمتر از وضعیت نرمال برآورد می‌شود.
- در سال زراعی ۹۸-۱۳۹۷ دمای کشور در حدود ۰/۳ درجه سانتی‌گراد زیر میانگین بوده است.

- علیرغم بارش‌ها همچنان عامل تبخیر و تفرق در فصل زمستان حائز اهمیت است. لذا با توجه به شاخص SPI، این دو عامل، خشکسالی را تاحدی تقویت می‌نماید.
- در بازه ۱۰ ساله، حدود ۸۸ درصد کل کشور در خشکسالی خفیف تا بسیار شدید قرار دارد. لذا تداوم خشکسالی در بلندمدت شدید و حتی بسیار شدید در اکثر استان‌های کشور پیش‌بینی می‌گردد.
- بر اساس پیش‌بینی‌ها بارش‌ها در مقایسه با سال گذشته کمتر می‌شود.
- میانگین دمای هوای کشور در بهمن‌ماه ۱ تا ۲ درجه بیشتر از وضعیت نرمال خواهد بود.

پس از ارائه گزارش فوق‌الذکر وزیر نیرو بیان داشت که پیش‌بینی‌های سازمان هواشناسی باید در مقیاس استانی و حتی در زیرحوضه‌ها نیز ارائه شود تا برای شوراهای برنامه‌ریزی کشاورزی و سایر تصمیم‌هایی که مردم اتخاذ می‌کنند قابل استفاده باشد. رئیس سازمان هواشناسی کشور عنوان کرد که سامانه‌ای برای این منظور تهیه شده ولی برای استفاده عمومی و برآوردهای دقیق‌تر سرمایه‌گذاری در تجهیزات و سامانه‌های هواشناسی لازم است.

دستور کار اول:

ارائه سیمای نهائی و تعیین تکلیف طرح انتقال آب به استان‌های کرمان، یزد و اصفهان

تقی‌زاده خامسی معاون آب و آبفای وزارت نیرو گزارشی تحت عنوان "طرح تأمین کمبود آب شرب فلات مرکزی ایران (اصفهان، یزد و کرمان)" را به جلسه ارائه نمود که طبق آن طرح اولیه بهشت آباد (احداث سد بلند) به دلایل فنی، اقتصادی، اجتماعی و زیست‌محیطی ذیل قابل انجام نمی‌باشد:

- الف) طول بلند پرده آب بند که یکی از بلندترین پرده‌های آب‌بند طراحی شده در دنیاست و نرسیدن به سنگ بستر، عدم قطعیت پایداری جناحین و ساختگاه و فرار آب در محدوده ساختگاه سد و همچنین جناح چپ دریاچه.
- ب) عدم امکان تنظیم آب برای هر سه استان از محل رودخانه بهشت‌آباد به دلیل عدم امکان احداث مخزن سد بلند.
- ج) هزینه جابجایی شهر و تملک اراضی در صورت احداث سد بلند.
- د) عدم صدور مجوز زیست محیطی طرح توسط سازمان حفاظت محیط زیست.
- ه) پدافند غیرعامل

دستور کار دوم:

تصمیم‌گیری در خصوص اصلاحات نظام‌نامه کارگروه‌های احیای رودخانه زاینده‌رود و ساماندهی کمی و کیفی رودخانه کارون بزرگ

اعضاء با تغییر ریاست جلسات کارگروه‌های فوق‌الذکر از وزارت نیرو به معاون اول رئیس جمهوری موافقت نمودند، لیکن با توجه به اینکه در هر دو کارگروه استان‌های ذینفع دیگری وجود دارد با تغییر دبیر موافقت نشد.

دستور کار سوم:

ارائه نتایج بررسی کمبود آب شرب و صنعت در فلات مرکزی ایران (انتقال آب دریا)

گزارش «طرح مطالعه انتقال آب خلیج فارس و دریای عمان به فلات مرکزی ایران» توسط مدیرکل دفتر برنامه‌ریزی کلان آب و آبفای وزارت نیرو ارائه شد و پس از ارائه گزارش، اعضا به بیان نظرات خود پرداختند که اهم موارد به شرح زیر می‌باشد:

- با توجه به تجربه موفق انتقال آب دریا به کرمان برای مصارف صنعتی و تأمین هزینه آن توسط بخش خصوصی این سازوکار برای طرح‌های دیگر صنعتی نیز حمایت شود.
 - شیرین‌سازی آب دریا و انتقال آب بسیار هزینه بر است. در حالی که به قیمت بسیار نازل و در حدود ۵۰۰۰ ریال عرضه می‌شود.
 - تأمین آب شرب بسیاری از نقاط جمعیتی حاشیه خلیج فارس از سد کوثر و با انتقال طولانی، انجام می‌شود. همچنین تعدادی از صنایع پتروشیمی مجاور دریا بجای شیرین کردن آب دریا از رودخانه کارون آب دریافت می‌کنند. این در حالی است که با استفاده از شیرین سازی آب دریا می توان این تقاضا را برطرف کرد.
 - در آینده پیش‌بینی می‌شود که بارش‌ها در کشور کمتر و دما بالاتر رود. همچنین انتقال آب از حوضه‌های دیگر باعث مهاجرت بیشتر مردم به حوضه های مقصد شده و مشکلات منطقه را به‌خصوص در شرایط خشک آینده بیشتر خواهد کرد. بدین ترتیب باید تا حد امکان بر سازگاری با کم آبی تأکید شود.
 - در استفاده از آب دریا، توجه بیشتری به دریای عمان شود چرا که خلیج فارس حساس و آسیب‌پذیرتر است.
 - برای تأمین نیازهای صنایع باید تمرکز و برنامه‌ریزی بر تصفیه و بازچرخانی پساب صورت گیرد.
 - صنایع شیرین‌سازی آب دریا در حال بومی‌سازی است. همچنین موفقیت‌های چشمگیری در ارتباط بین صنعت و دانشگاه توسط وزارت نیرو ایجاد شده که این نیازمند حمایت است.
 - سطح توسعه‌یافتگی یک کشور با نحوه مصرف آب در آن کشور قابل سنجش می‌باشد.
 - ارائه مجوز تخصیص آب دریا به یک استان منوط به تصویب گزارش کارگروه سازگاری با کم آبی آن استان خواهد بود.
 - علی‌رغم عقد قرارداد خرید تضمینی با بخش خصوصی، دولت در بعضی موارد در چهارماه گذشته اعتبار لازم برای خرید آن را پرداخت نکرده که مساعدت سازمان برنامه و بودجه مورد درخواست است.
 - مطالعات طرح «پهنه‌بندی امکان‌پذیری نصب آب شیرین‌کن‌ها در سواحل خلیج فارس و دریای عمان» می‌بایست توسط سازمان حفاظت محیط‌زیست به سرعت تکمیل شود و نتایج آن برای استفاده در طرح انتقال آب به فلات مرکزی مورد استفاده قرار گیرد.
- در خاتمه ریاست شورا ضمن تشکر از گزارش خوب ارائه شده، تأکید نمودند که از همه فناوری‌های مُدرن دنیا برای مدیریت آب باید استفاده کرد. ایشان بیان داشتند که توزیع جمعیت کشور باید متوازن باشد و نمی‌توان جمعیت را در مناطق خاص مجتمع کرد. همچنین با توجه به اینکه نوار ساحلی جنوب کشور جزو فقیرترین بخش‌های کشور است و جمعیت کمی هم دارد، استفاده از آب دریا برای بهبود وضعیت معیشت و توسعه این مناطق ضروری است. همچنین اصلاح تعرفه قیمت آب باید به صورت جدی مورد بحث قرار گیرد.

مصوبات جلسه:

۱. مصوب گردید که تأمین آب شرب استانهای یزد، کرمان، جنوب اصفهان (شهرهای شهرضا، سمیرم، دهقان و مجلسی) و شمال فارس (آباده و اقلید) از رودخانه خرسان و سایر نقاط استان اصفهان از رودخانه بهشت آباد صورت گیرد. لذا وزارت نیرو نسبت به تعیین مناسبترین گزینه انتقال بر مبنای شاخصهای اقتصادی، فنی و زیست محیطی اقدام نماید.
۲. در اصلاح نظامنامه، ریاست کارگروههای «احیای رودخانه زایندهرود» و «ساماندهی کمی و کیفی کارون بزرگ»، از وزارت نیرو به معاون اول ریاست جمهوری تغییر یابد. دبیری این دو کارگروه بدون تغییر و مطابق با نظامنامه مصوب خواهد بود.
۳. برای تأمین بخشی از نیازهای شرب استانهای ساحلی با هدف رسیدن به پایداری در تأمین آب شرب استفاده از آب دریا مورد تأکید قرار می‌گیرد. همچنین برای انتقال بین حوضه‌ای آب باید همه ملاحظات اجتماعی، اقتصادی و زیست محیطی مورد توجه قرار گیرد. در گام اول با جدیت تمام بر تهیه و اجرای برنامه‌های مدیریت تقاضای آب در مقصد تمرکز شود. همچنین بحث آب دریا در جلسات بعدی شورای عالی آب به تناوب مطرح و پیگیری شود.
۴. وزارت نیرو موارد زیر را در جهت‌گیری کلی (افق) پیگیری و تبیین نماید؛
الف) تأمین آب شرب از منابع داخلی هر منطقه و یا انتقال آب بین حوضه‌ای
ب) برای تأمین کمبود آب صنعت، در صورت عدم امکان تأمین از منابع آب محلی، انتقال آب از دریا با مشارکت بخش خصوصی صورت پذیرد.

اسحاق جهانگیری معاون اول رییس جمهور

عیسی کلاتری معاون رئیس جمهور و رییس سازمان حفاظت محیط‌زیست	محمدباقر نوبخت معاون رئیس جمهور و رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور
محمود حجتی وزیر جهادکشاورزی	رضا اردکانیان وزیر نیرو
عبدالرضا رحمانی فضلی وزیر کشور	رضا رحمانی وزیر صنعت، معدن و تجارت
عبدالله حاتمیان ناظر مجلس شورای اسلامی	رضا عبداللهی عضو خبره شورا
	اسماعیل نجار رئیس سازمان مدیریت بحران کشور